

Előszó

Az IFLA Könyvtárépítési és Berendezési Szekciója — a Magyar Könyvtárosok Egyesületével közösen — 1985-ben Magyarországon rendezte meg hetedik szemináriumát június 3-tól június 7-ig. A szemináriumnak 38 külföldi és 10 magyar résztvevője a következő témát dolgozta fel: miképpen lehet eredetileg más célokat szolgáló épületeket könyvtárrá átalakítani.

Míg korábban világszerte általános volt a törekvés új könyvtárépületek emelésére, újabban — részben a szigorodó gazdasági helyzet következtében, részben a régi épületek értékeinek megmentése végett, — mind gyakrabban fordul elő, hogy már meglévő, korábbi funkciójukat elvesztett, műemlék, műemlék jellegű vagy tisztességes építészeti színvonalat képviselő épületekbe költöztetnek könyvtárakat. Ilyen esetekben föltétlenül szükség van az épület általános renoválása mellett funkcionális átalakítására, igen sokszor bővítésére is. Mindez sajátos könyvtárosi-építészeti feladatot jelent, s ezért tartotta szükségesnek az IFLA érdekelt szekciója, hogy külön szemináriumot szenteljen e témának.

A szeminárium helyéül talán nem választotta véletlenül éppen Magyarországot. Idén készült el az Országos Széchényi Könyvtár új otthona, amely jó példája egy meglévő, hatalmas épület könyvtári célra való hasznosításának. Ezen túlmenően azonban szerte az országban sok könyvtárunk működik sikeres, kevésbé sikerült vagy kudarcot jelentő adaptáció után régi épületben. A nemzetközi szeminárium helyszínének megválasztása a tapasztalataink iránti érdeklődést, eredményeink elismerését jelzi.

A szeminárium Budapesten, az Országos Széchényi Könyvtárban kezdte meg munkáját, majd Békéscsabára utazott a befejezés előtt álló, új megyei könyvtárba. Ezt az indokolta, hogy Békés megyében most már több évtizedes múltra tekinthet vissza az a tudatos könyvtárpolitika, amely a megye településein korszerű elhelyezéshez juttatta a könyvtárakat, s közülük igen sokat korábban más célokat szolgáló épületben. A régi épületben való elhelyezés korántsem jelentett megalkuvást ezekben az esetekben, hanem a korszerű könyvtári szolgálat követelményeinek megfelelően sikerült végrehajtani az átalakítást. A szeminárium utolsó munkanapját a szegedi Somogyi-könyvtárban töltötte, amely egyike legnagyobbnak új közművelődési könyvtári épületeinknek.

Az előadók között nemzetközi tekintélyű építészek és könyvtárosok szerepeltek, s olyan kérdésekről szóltak, mint az átalakítás kivitelezhetőségének kritériumai, a meglévő régi épület kiértékelése a könyvtári hasznosíthatóság szempontjából, az építészeti előírások és a műemlékvédelem szempontjainak összeegyeztetése, a könyvtári üzem követelményeinek és a régi épület adottságainak ellentmondásai, az új épületgépészeti technika alkalmazhatósága, a számítógépre alapozott könyvtári szolgáltatások bevezetése átalakított épületekben, a régi épület jellegzetességeiből következő belsőépítészeti követelmények (bútorzat, díszítés, belső térátalakítás stb.), s végül a könyvtári munka és szolgáltatások megszervezése az eredetileg nem könyvtárnak szánt épületekben.

A tervek szerint az előadásokat gyűjteményes kötetben fogja közzétenni a Saur kiadó. Addig is az érdeklődők hozzáférhetnek a szeminárium teljes anyagához az OSZK Könyvtártudományi és Módszertani Központ Könyvtártudományi Szakkönyvtárában, a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtárban és a békéscsabai Megyei Könyvtárban. Előzetes tájékoztatásul a békéscsabai Megyei Könyvtár megjelentette az előadások kivonatait a Könyvtári Jegyzések 1985. 2. számában.

Mindezek ellenére folyóiratunk szerkesztősége úgy vélte, hogy valós igényt elégít ki, amikor a szeminárium néhány előadását — a szerzők szíves hozzájárulásával — teljes terjedelmében magyar nyelven is közzéteszi. Azokat az előadásokat igyekeztünk kiválogatni, amelyek a téma általános vonatkozásait, illetve néhány, hazai gyakorlatunk számára is érdekes aspektusát tárgyalják.

(A szerkesztő)

International Federation
of Library Associations and Institutions
Fédération Internationale des
Associations de Bibliothécaires et des Bibliothèques
Internationaler Verband
der bibliothekarischen Vereine und Institutionen
Международная Федерация
Библиотечных Ассоциаций и Учреждений

Association of the
Hungarian Librarians
Association des
Bibliothécaires Hongrois
Общество венгерских
библиотекарей
Verein der
Ungarischen Bibliothekare

A hetedik nemzetközi könyvtárépítészeti tanácskozáson elhangzott előadások jegyzéke

BOCK, K. (NSZK)

Problems of functioning and management
(*A könyvtártervezés problémái átalakított épületben*)

BOOT, J. (Hollandia)

New technics in old buildings (*Új technika régi épületben*)

CSOMAI, ZS. — HEGEDŰS, P. — KERECSENYI, ZS. (Magyarország)

County Library Békéscsaba (*Megyei Könyvtár, Békéscsaba*)

DEWE, M. (Anglia)

Flexibility and open plan versus narrow spaces, immovable walls, fixed structure (*Felexibilitás és nyitott elrendezés egyfelől, szűk terek, mozdíthatatlan falak és rögzített struktúra másfelől*)

FEJES, M. (Magyarország)

Protection, utilization of our monument buildings (*A műemlék épületek védelme és hasznosítása*)

FAULKNER-BROWN, H. (Anglia)

Feasibility studies before adaptation (*A kivitelezhetőség megvizsgálása az épület könyvtárrá való átalakítása előtt*)

GÜNKEL, P. — SCHWARZ, G. (NDK)

Adaptationsfragen im Bibliotheksbau der DDR (*Az átalakítás problémái az NDK könyvtárépítésében*)

JOPP, R. K. (NSZK)

Regulations and guidelines and the adaptation of existing buildings to library use (*Építési előírások és az épületek könyvtári célra történő adaptálása*)

KISS, J. (Magyarország)

Problems of functioning and management (*A működés és igazgatás problémái átalakított épületekben*)

KROLLER, F. (Ausztria)

Libraries facing accommodation in old buildings adapted to library purposes (*Átalakított régi épületekben elhelyezett könyvtárak*)

LYLLOFF, E. — PLOVGAARD, S. (Dánia)

Library buildings 1984 — a new Danish guide to the planning of premises for public libraries (*Könyvtárépületek 1984 — új dán útmutató a közművelődési könyvtárak tervezéséhez*)

NWAFOR, B. U. (Nigéria)

Adaptation of buildings to university library use: a view from the Third World (*Épületek átalakítása egyetemi könyvtár számára: a harmadik világ szempontjai*)

PAPP, I. (Magyarország)

Can a librarien accept an old building? (*Elfogadhat-e a könyvtáros egy régi épületet?*)

POMSÁR, J. — PÉTERFI, B. (Magyarország)

Somogyi Library, Szeged. Architectural description (*Somogyi-könyvtár, Szeged. Építészeti leírás*)

REINER, F. (Franciaország)

New media in old buildings (*Új eszközök régi épületekben*)

RENES, W. — ROOK, L. B. (Hollandia)

Furnishing and decoration of adapted buildings (*Átalakított épületek berendezése*)

SCHWEIGLER, P. (NSZK)

New technics in old buildings (*Könyvtártervezés oktatása könyvtárszakos hallgatóknak*)

ZHU, Ch. (Kína)

User's needs: the principal basis for designing buildings of college's on university's library (*A használói igények mint a főiskolai illetve egyetemi könyvtárépületek tervezésének fő alapja*)